

Predsjednik Milatović na zasijedanju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija: Crna Gora nastavlja da gradi mostove i jača dijalog u skladu sa duhom i misijom Ujedinjenih nacija

25. Sep 2025.

Source: [Predsjednik Milatović na zasijedanju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija: Crna Gora nastavlja da gradi mostove i jača dijalog u skladu sa duhom i misijom Ujedinjenih nacija | President of Montenegro](#)

President of Montenegro

Predsjednik Crne Gore Jakov Milatović govorio je na zasijedanju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u Njujorku.

"Dozvolite mi da izrazim najsrdačnije čestitke Njenoj ekselenciji, Analeni Berbok, povodom izbora za predsjednicu 80. zasjedanja Generalne skupštine. Takav izbor istovremeno je i istorijski i inspirativan, jer je tek peta žena kojoj je povjerena ova visoka dužnost.

Podsećamo se Vidžaje Lakšmi Pandit iz Indije, koja je govorila glasom slobodne Azije; Endži Bruks, liberijske diplomate i sudije, koja se zalagala za prava malih država i žena Afrike; Haje Rašid Al Kalife iz Bahreina, koja je iz srca Bliskog Istoka pronosila poruku dijaloga i međunarodnog prava; kao i Marije Fernande Espinose iz Ekvadora, koja je podigla svoj glas u borbi za klimatsku pravdu i prava autohtonih naroda Latinske Amerike. Svaka od njih ostavila je snažan pečat svog vremena, a ovakav izbor pruža Evropi priliku da dosljedno zastupa principe nepokolebljive odbrane ljudskih prava i multilateralizam.

Ove godine, dok obilježavamo 80 godina od osnivanja Ujedinjenih nacija, osvrćemo se na izuzetno putovanje ove institucije, nastale kao misija za ostvarenje globalnog mira. Rođene iz pepela Drugog svetskog rata, Ujedinjene nacije iznikle su kao svetionik nade za čovječanstvo.

Zamislimo razorene gradove širom svijeta 1945. godine: Varšava srušena sa zemljom, Sankt Peterburg razoren nakon godina opsade, Berlin u ruševinama, Hirošima i Nagasaki pogođeni nezamislivim užasom, a moj rodni grad i ujedno glavni grad Crne Gore– Podgorica, takođe je gotovo potpuno uništen u bombardovanjima. Uprkos ranama

tadašnjice, svjetski lideri su se okupili gledajući ka budućnosti. U trenutku kada su rovovi među nacijama još postojali, a grobovi voljenih još uvijek bili svježi, rodila se organizacija Ujedinjenih nacija. Ideja da svjetlost može izaći iz tame, i da solidarnost može pobijediti očaj.

Uprkos neviđenom razaranju, ideja mira i jedinstva nadvladala je podjele i neprijateljstvo. Lideri tog vremena prepoznali su hitnu potrebu za snažnom globalnom organizacijom, sposobnom da spriječi buduće ratove i podstakne saradnju među državama. Kao sastavni dio bivše Jugoslavije, Crna Gora je, posredno, bila među državama osnivačima Ujedinjenih nacija.

Uspostavili smo međunarodni sistem koji promoviše mir, podržava svjetski poredak zasnovan na pravilima, štiti ljudska prava i podstiče održivi razvoj. Bez Ujedinjenih nacija, veliki dio našeg zajedničkog napretka ostao bi samo daleki san.

Ipak, čak i poslije osam decenija, moramo priznati jednu ozbiljnu istinu: izostanak svjetskog rata nije uvijek značio i prisustvo istinskog mira i prosperiteta. Danas se multilateralizam suočava s izazovima kakvi do sada nisu viđeni. Naš svijet suočen je sa razornim sukobima, rastućom polarizacijom, ozbiljnim kršenjima ljudskih prava, dubokim ekonomskim nejednakostima, kao i razornim širenjem dezinformacija.

Ovi izazovi podsjećaju nas na jednu ključnu činjenicu: ne smijemo dopustiti marginalizaciju Ujedinjenih nacija, niti utišavanje međunarodnog prava.

Upravo sada, više nego ikada, moramo obnoviti našu posvećenost temeljnim principima Povelje Ujedinjenih nacija. Uprkos svojim nesavršenostima, Ujedinjene nacije ostaju jedina globalna institucija u kojoj svaka nacija ima svoje mjesto i u kojoj međunarodno pravo ostaje temelj legitimnosti. To je ono što čini Ujedinjene nacije nezamjenjivim.

Od trenutka kada je 2006. obnovila svoju nezavisnost, Crna Gora je sarađivala sa Ujedinjenim nacijama na sprovođenju reformi u oblastima održivog razvoja, ljudskih prava i principa dobrog upravljanja, u skladu sa našim težnjama ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji. Naredne godine s ponosom ćemo obilježiti dvije decenije od obnove nezavisnosti, kao i dvadeset godina članstva u Ujedinjenim nacijama.

Tokom protekle dvije decenije, Crna Gora se razvila u modernu demokratiju. Ta transformacija ogleda se i u našoj ekonomiji, koja bilježi stabilan rast, podstaknut ključnim sektorima poput turizma i energetike.

Našu otpornost iskušale su globalne krize, ali Crna Gora ostaje čvrsto posvećena izgradnji ekonomije zasnovane na znanju, koja podstiče održivi razvoj i doprinosi stabilnosti i prosperitetu čitavog regiona.

Posvećenost multilateralizmu i saradnji sa UN ostaje jedan od temeljnih stubova spoljne politike, u potpunom skladu sa našim evropskim i evroatlantskim ptem, kao i našim zalaganjima za dobrosusjedske odnose i regionalnu saradnju. Članstvo u NATO-u predstavlja osnovu naše bezbjednosti, dok je naš strateški prioritet usmjeren ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji do 2028.To je ambiciozan cilj, ali onaj koji je u potpunosti dostižan.

Kao najnapredniji kandidat za članstvo u EU, Crna Gora ostaje čvrsto posvećena sprovođenju strukturnih reformi i usklađivanju sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom Evropske unije. Uvjereni smo da evropske integracije predstavljaju pokretačku snagu trajnog napretka, stabilnosti i, konačno, bezbjednosti evropskog kontinenta. U tom procesu, Crna Gora nije samo korisnik, već i aktivno doprinosi– potvrđujući da proširenje jača Evropsku uniju jednako koliko jača i zemlje kandidate.

Da bismo ojačali multilateralizam, moramo se suočiti i sa njegovim slabostima. Savjet bezbjednosti sve češće ostaje paralizovan i onemogućen da ispuni svoj osnovni mandat kao glavni čuvar mira i bezbjednosti.

Najnoviji primjer jeste rat u Ukrajini, koji je nanio nesagledivu patnju tom narodu. Crna Gora pozdravlja nedavne diplomatske napore međunarodne zajednice, predvođene Sjedinjenim Američkim Državama u cilju postizanja pravednog i trajnog mira u Ukrajini. Iskreno se nadamo uspjehu tih nastojanja.

Istovremeno, Crna Gora izražava duboku zabrinutost zbog pogoršavajuće humanitarne situacije palestinskog naroda u Gazi. Pozivamo na hitan prekid vatre.

Crna Gora takođe najoštrije osuđuje stravičan teroristički napad koji se dogodio 7. Oktobra 2023, te urgira da se bezuslovno oslobode svi taoci.

Dosljedno podržavamo mirno rješavanje Izraelsko-palestinskog konflikta na osnovu rješenja o dvije države, u potpunoj saglasnosti sa međunarodnim pravom i relevantnim rezolucijama UN. Crna Gora je podržala Njujoršku deklaraciju o mirnom rješavanju palestinskog pitanja i implementaciji rješenja o dvije države.

Crna Gora podržava sprovođenje Pakta za budućnost Ujedinjenih nacija, kao i Seviljskog kompromisa – obnovljenu globalnu obavezu za finansiranje održivog razvoja – kao važne korake ka jačanju naše kolektivne sposobnosti da odgovorimo na savremene globalne izazove. Takođe, vjerujemo da predstojeći Drugi svjetski samit o socijalnom razvoju mora odlučno preći granicu pukog razmatranja i analize, i donijeti konkretna, opipljiva rješenja koja će poboljšati živote ljudi širom svijeta.

Još 1991. godine, Crna Gora je sa ponosom postala prva ekološka država na svijetu — istorijski trenutak kojim je potvrđena naša trajna posvećenost najvišim principima zaštite životne sredine, očuvanja prirode i održivog razvoja.

Agenda 2030 ostaje naše osnovno polazište za održivi razvoj. Crna Gora s ponosom ističe da je među prvim državama koje su, još prije gotovo decenije, u potpunosti integrisale sve ciljeve održivog razvoja u svoj nacionalni okvir.

Još jedan važan korak ka napretku u sprovođenju Agende 2030 bilo je i uspostavljanje Fonda za ubrzanje ciljeva održivog razvoja– snažnog mehanizma za finansiranje ciljeva iz Agende.

Za Crnu Goru, prioritet je jasan: stvaranje uslova koji će omogućiti našim mladima da grade svoju budućnost kod kuće, pružajući im jednake šanse da napreduju. Insistiranjem na vrijednosti znanja i obezbjeđivanjem jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju, težimo smanjenju nejednakosti i osnaživanju građana da dostignu svoj puni potencijal.

Klimatske promjene se moraju rješavati globalno i hitno.

To više nisu samo upozorenja naučnika; to su poplave koje gutaju sela i gradove, požari koji uništavaju šume, polja i domove. Odlaganje odlučnije akcije na međunarodnom nivou znači stavljanje života budućih generacija na kocku.

Brze tehnološke promjene, posebno uspon vještačke inteligencije, moraju se koristiti na bezbjedan, odgovoran i inkluzivan način. Tehnologija treba da bude dar evolucije čovječanstvu: razvijana, finansirana i vođena sa društvenom odgovornošću, a u službi opšteg dobra.

Na globalnom nivou, ljudska prava i osnovne slobode i dalje se suočavaju sa ozbiljnim izazovima. Iako je od Pekinške deklaracije postignut značajan napredak u unaprijeđenju prava žena, pred nama je još mnogo posla. Crna Gora ostaje snažno posvećena rodnoj ravnopravnosti. Državne politike usklađene su sa međunarodnim standardima, ojačane su institucije posvećene zaštiti prava žena, a liderstvo žena promovisano je u svim sferama društva.

Dok obilježavamo 80 godina zajedničkih dostignuća, naš zajednički zadatak je da reformišemo Ujedinjene nacije i pripremimo ih za izazove i prilike budućnosti. Kritika UN-a ne odražava se samo na samu Organizaciju, već i na sve nas kao države članice – jer mi smo ti koji smo je stvorili, mi je usmjeravamo i na nama je odgovornost da je ojačamo. Upravo zato, Crna Gora snažno podržava inicijativu Generalnog sekretara – UN80. Ona se ne smije posmatrati kao puka birokratska vježba, već kao svečana obaveza: da Ujedinjene nacije budućnosti postanu agilnije i djelotvornije. U središtu svih ovih napora moraju ostati

tri stuba UN-a: mir i bezbjednost, održivi razvoj i ljudska prava – kao temelj svih aktivnosti Ujedinjenih nacija.

Crna Gora čvrsto vjeruje da Ujedinjene nacije moraju ostati kamen temeljac mira; da međunarodno pravo mora imati prevagu nad silom; i da se poredak zasnovan na pravilima nikada ne smije dovesti u pitanje. Bez tih principa nema povjerenja među narodima, nema istinske bezbjednosti, niti nade za pravedan i trajan mir.

Kako je, vjerovatno najpoznatiji pisac sa naših prostora i nobelovac, Ivo Andrić napisao u svom remek-djelu „Na Drini ćuprija“: „Od svega što čovjek u svom životnom nagonu podiže i gradi, ništa nije u mojim očima bolje i vrijednije od mostova. Oni su važniji od kuća, svetiji od hramova. Svačiji i prema svakom jednaki.“ Ova bezvremena istina nas podsjeća da mostovi nisu samo građevine od kamena, već građevine mira.

Dijalog je taj koji gradi mostove, i samo preko mostova nacije mogu hoditi ka miru.

Naš zadatak nije da budemo pasivni nasljednici istorije, već aktivni graditelji boljeg nasljeđa. Neka narednih osamdeset godina Ujedinjenih nacija ne bude vrijeme oklijevanja, već vrijeme hrabrosti i solidarnosti.

Vođena tim vrijednostima, Crna Gora će nastaviti da gradi mostove, jača dijalog i neumorno radi ka budućnosti stabilnosti, napretka i zajedničkog uspjeha – u potpunom skladu sa duhom i misijom Ujedinjenih nacija", poručio je predsjednik Milatović.